

FREMTIDENS KRISTNE KONTINENT?

*Noen synspunkter på misjon og kirke
i Afrika nettopp nå.*

AV PER HASSING

I de siste par år er vi blitt stillet overfor det faktum at misjonen er ved et «sporskifte», og alvoret for den kristne kirkes misjon i dagens situasjon er blitt rullet opp for oss. Det skjebnetunge som har hendt i China, kan vi ikke lett skyve fra oss. Men vi skal heller ikke la oss lamme av det som er skjedd, men ha våre øyne åpne for de enestående muligheter som ligger foran den kristne kirke på andre hold, som f. eks. i Afrika.

Ikke på noe annet misjonsfelt har kirken høstet så rike frukter som i Afrika. Man regner at det i alt finnes 22 millioner kristne av ikke-europeisk ætt her, dvs. 15 prosent av befolkningen. For bare 70 år siden var det i Kongo ikke en eneste kristen. I dag regner man med 650 000 evangeliske kristne i dette veldige område.¹

Ikke bare det, men den kristne kirkes innsats i folkeopplysningens tjeneste i Afrika har vært enorm. Man regner at 80 prosent av alt skolearbeid for den afrikanske befolkning utføres av kirkene, ofte uten statens hjelp.² I Sør-Rhodesia foregår 97,5 prosent av all undervisning i misjonens skoler som har en utstrakt støtte av staten,³ og i de resterende 2,5 prosent er lærerne ofte karakterfaste kristne. Betydningen av at landets befolkning får sin oppdragelse og utdannelse i kristne skoler, kan vanskelig overvurderes.

Ennå en sak av enestående betydning for Afrikas kristning skal nevnes. Man regner at kontinentet har omtrent 800 språk og dialekter. På 351 av disse språk er deler av Bibelen eller hele Bibelen oversatt og trykt, dvs. at en tredjedel av alle bibeloversettelser er å finne i Afrika. Ikke bare det, men i Afrika er Bibelen ikke en bokhulle-dekorasjon, men den leses og elskes av folket. Den er ofte familiens eneste bok, og blir tatt med til alle kirkens møter og gudstjenester. Enkelte steder er Bøkenes Bok ved å bli folkeeie.

Men medaljen har en bakside. Ikke noe våkent menneske kan ha unngått å legge merke til at Afrika i dag er inne i en gjæringsprosess av kolossale dimensjoner. Den hvite manns prestisje er det lite igjen av, og det er en voksende misnøye med mye av hans styre og stell, og en stigende forargelse over hans «herrefolk-mentalitet». Denne gjærende misnøye har på enkelte hold — ikke minst i Sør-Afrika og Kenya — også vendt seg mot den kristne kirke og den kristne tro. Forargelsen over den hvite manns handlemåte vender seg til forargelse over det som ofte betraktes som den hvite manns religion.

Det er blitt hevdet at en avgjørende årsak til kirkens og misjonens vanskeligheter i China er Yalta-avtalen hvor to kristne nasjoner gikk med på det som for kineserne var *jevngodt med forræderi*.⁴ Den kristne kirkes framtid i Afrika kan avhenge meget av hvordan den hvite, såkalte *kristne mann handler i Afrika* i det kommende desennium. Vi må ikke glemme at misjonen er bare *en* av de makter som *øver sin innflytelse på afrikanernes liv og tenkemåte*.

Man må i denne forbindelse huske at den hvite befolkning — særlig i Sør-Afrika-Sambandet, Sør-Rhodesia og Kenya — ikke uten videre kan kastes i havet eller tvangsflyttes til andre deler av verden. En slik tanke er fullstendig utopisk. Det er nesten 3 millioner hvite det her er tale om, og de fleste av dem er født og oppvokst der ute. Afrika er deres fedreland. I denne situasjon blir det en av kirkens viktigste oppgaver å legge seg på sinne Jesu ord: «salige er de som stifter fred».⁵ Kirken må bygge bro mellom partene som holder på å gli fra hverandre, samtidig som den ikke må bli engasjert i den politiske maktkamp. Her inntar misjonærene en strategisk viktig stilling. Selv er de hvite, men de står afrikanerne nær og har deres tillit. Denne nøkkelposisjon bør utnyttes i fredens tjeneste ved modig og saklig å tolke afrikanernes sak for de hvite som sitter med makten, og forklare de hvites synspunkter og tanker overfor afrikanerne.

Noe av det mest sårende som skjer i Afrika i dag er at afrikanerne ved den behandling de ofte er gjenstand for i dagliglivet fra de hvites side, og ved de mange særlover som de må finne seg i å følge, nedvurderes som mennesker. De føler at deres menneskeverd underkjennes, at de blir betraktet som annen rangs mennesker. Dette har de fått merke og høre så ofte at det for mange av dem er blitt det

verste den hvite mann har gjort mot dem. Her må den kristne kirke la det kristne menneskesyn gjelde uavkortet i forkynnelse og handling. «Gud gjør ikke forskjell på folk».⁶

Her må enhver Afrika-misjonær ransake seg selv og se til at denne sannhet ikke bare blir forkynt fra prekestolene, men leves av enhver misjonær i den daglige omgang med afrikanerne, slik at det i deres sjel ikke blir den ringeste tvil om at for oss er de fullverdige mennesker, brødre og søstre i Jesus Kristus.

På det rent kirkelige område må denne innstilling gi seg utslag i at vi i stadig stigende grad beviser vår tro på deres evner og muligheter og vår tillit til dem som kristne ved å overgi til dem ansvaret for kirkens styre og stell og ansvaret for deres eget folks evangelisering. Ikke at misjonærene skal trekke seg tilbake, men at vi er villige til å spille en underordnet rolle, villige til å støtte og hjelpe dem på alle måter uten å være dominerende ledere. Den voksende afrikanske kirke med alt den innebærer, må bli den bestemmende faktor i hele vårt arbeid.

NOTER

¹ G. Lindeberg i publikasjonen Uppdrag i Afrika, s. 105 f.

² Emory Ross: *Africa New Crisis in the Making*, s. 61.

³ Report of the Native Education Inquiry Commission (1951), s. 77, 82.

⁴ L. M. Outerbridge: *The Lost Churches of China*, s. 144, 145.

⁵ Matt. 5:9 (engelsk oversettelse).

⁶ Ap. gj. 10:34. Jfr. Gal. 3:28.